

Завдяки інноваційних методів в медицині з часом вчені кращих лабораторії світу повністю вивчать природу генної структури живих організмів і зможуть взяти зі знань біології та генетики найцінніше та донести його людству для збереження здоров'я.

Будьте здорові!

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯРОЗВИВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЕМ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Мишустіна В.С., Мехед О.Б.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

Сучасне суспільство має чіткі вимоги до здоров'я молоді, що дозволяє вести мову про надзвичайну актуальність не лише здоров'язберігаючих, а й здоров'ярозвивальних технологій в освітньому процесі, враховуючи їх вплив на формування дбайливого ставлення до людського фізичного і психічного здоров'я, прищепленню найважливіших соціальних компетенцій, які у свою чергу надають підґрунтя для успішної адаптації молодих людей у суспільство. Питання здоров'я дітей завжди було дуже важливе, а зараз набрало ще більшої актуальності, а тому є всі причини стверджувати, що саме педагог має можливість забезпечити такі умови провадження освітнього процесу, які б перш за все сприяли розвитку здоров'я всіх учасників його учасників, а також не завдавали шкоди здоров'ю школярів.

Педагог, володіючи сучасними педагогічними технологіями, в ході провадження соціально-педагогічної діяльності, при постійній взаємодії не лише з учнями, а й з їхніми батьками, при безпосередньому консультуванні з медичним працівником та шкільним психологом, має можливості таким чином планувати й організувати власну діяльність з урахуванням пріоритетів збереження та зміцнення здоров'я всіх суб'єктів освітнього процесу [1]. Якщо ж мова йде про вчителя біології та основ здоров'я – забезпечення власне здоров'язбереження та розвитку здоров'я, а також навчання цьому здобувачів освіти є його першочерговим завданням. Таким чином, можна стверджувати, що саме здоров'ярозвивальні технології є стрижнем освітніх технологій, спрямованих на зміцнення та підтримання здоров'я учасників освітнього процесу, зокрема вони можуть впроваджуватись в ході діяльності вчителя біології та основ здоров'я, в тому числі соціально-педагогічної. До них належать: здоров'язберігаючі (включають щеплення, забезпечення адекватної віку та розвитку рухової активності, збалансоване харчування тощо); власне оздоровчі

(відповідна фізична підготовка, фізіотерапія, ароматерапія, фітотерапія, арт-терапія, загартовування, гімнастика, масаж тощо); навчання культурі здоров'я (включення відповідних тем до програм освітніх компонентів); виховання культури здоров'я (діяльність відповідних гуртків та клубів, додаткові заняття, виховні заходи, спортивні змагання, розваги, конкурси, вікторини тощо).

Слід зазначити, що здоров'язберігаюча та здоров'розвивальна педагогіка не може бути представлена як конкретна освітня технологія. Разом з тим, поняття "здоров'язберігаючі технології" об'єднує в собі всі напрями діяльності закладу освіти з формування, збереження та зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу [3]. З огляду на все вищезазначене можна зробити висновок: щоб усунути негативні фактори та покращити стан здоров'я учасників освітнього процесу треба в системі і одночасно впроваджувати здоров'язберігаючі, оздоровчі технології та технології виховання культури здоров'я, чому найкраще сприяє соціально-педагогічна діяльність.

Під здоров'язрозвивальними технологіями слід розуміти: сприятливі умови перебування учасників освітнього процесу у закладі освіти (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання і виховання); оптимальну організацію освітнього процесу (відповідно до віку, статі, індивідуальних особливостей кожної особистості та гігієнічних норм); повноцінний та раціонально організований руховий режим [2]. Тому, впроваджуючи здоров'язрозвивальні технології в освітньому процесі, педагог ставить перед собою такі завдання: не допускати перевантаження здобувачів освіти та педагогів, визначаючи оптимальний обсяг нової інформації й способи її надання; забезпечувати адекватне врахування інтелектуальних та фізіологічних особливостей учасників освітнього процесу; планувати та провадити види роботи, які сприяють зниженню втоми; варіювати види діяльності, вчасно замінювати інтелектуальний, емоційний, руховий види діяльності, групову, індивідуальну та парну форми роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать з повагою ставитись до чужої думки, помірковано висловлювати власні думки; активно провадити ігри та ігрові ситуації, нестандартні, інтегровані заняття, враховуючи при цьому вік та особливості розвитку аудиторії; докласти зусиль для створення середовища доброзичливості, позитивного емоційного налаштування; забезпечувати чітко організовану діяльність на заняттях, антистресовим моментом при роботі є стимулювання учасників освітнього процесу до різноманітних способів виконання завдань.

Таким чином, провадження здоров'язрозвивальних технологій є надзвичайно важливим етапом здійснення соціально-педагогічно діяльності педагога. Для вчителя біології та здоров'я людини забезпечення формування у закладі освіти безконфліктного

середовища, що сприятиме укріпленню, зберіганню і розвитку власного здоров'я та бережного ставлення до чужого здоров'я є першочерговим завданням провадження вказаного виду діяльності.

Література

1. Мехед О. Б. Формування здорового способу життя як важлива частина виховання та соціалізації підростаючого покоління // Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Вип. 4 (160) : НУЧК, 2019. – С. 84-88 с.
2. Griban, G., Myroshnychenko, M., Tkachenko, P., Krasnov, V., Karpiuk, R., Mekhed, O., Shyyan, V. (2021). Psychological and pedagogical determinants of the students' healthy lifestyle formation by means of health and fitness activities. *Wiadomości Lekarskie*, 74 (5),1074-1078. doi:10.36740/WLek202105105.
3. Nosko, M., Mekhed, O., Ryabchenko, S., Ivantsova, O., Denysovets, I., Griban, G., Prysyzhniuk, S., Oleniev, D., Kolesnyk, N., & Tkachenko, P. (2020). The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(9), 18-28.

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ФОРМУВАННІ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Плаксієнко І.Л.

Полтавський державний аграрний університет

Традиційно формування еколого-валеологічних знань у дітей починається ще в закладах дошкільної освіти та активно продовжується в закладах загальної (та професійної) середньої освіти. Питанням еколого-валеологічного виховання дітей і підлітків присвячено багато наукових досліджень вчених різних галузей та видана велика кількість методичних рекомендацій [1]. В стінах вищих навчальних закладів розвитку еколого-валеологічних компетентностей студентів приділяється значно менше уваги, особливо якщо йдеться про здобувачів вищої освіти негуманітарного спрямування. Хоча актуальність і висока практична значущість еколого-валеологічної підготовки людини до повноцінного особистого та професійного життя визначає необхідність набуття екологічних та валеологічних знань на всіх етапах розвитку особистості, в тому числі і на етапі професійного самовизначення у закладах вищої освіти [2]. Важливим чинником, який забезпечує високу ефективність у формування еколого-валеологічної культури студентів, є створення комфортних умов для їх соціального та інтелектуального розвитку, збереження їх ментального здоров'я, а також надання їм психологічної та соціально-педагогічної підтримки. Вирішення всіх цих питань покладається в тому числі і